

Sekretariatets beretning 2022-2023

Vi har haft utrolig travlt dette år!

Men heldigvis har vi været én mere om bord på kontoret – nemlig Ann-Britt – og jeg er meget glad for, at vi har kunnet forlænge Ann-Britts ansættelse. Trekløveret på kontoret fungerer godt, dels med hver vores arbejdsområder, men også i sparring på tværs, og hjælper hinanden med opgaver, der står for. Og der er nok at lave!

Hvad laver sekretariatet?

Aase er vores faste sekretær og telefonist og varetager bogholderiet. Hun udfører desuden regnskabsføring og andre administrationsopgaver mm. for både den gamle og nye LAG, og der har i andet halvår af 2022 og fortsat frem til nu været stor travlhed med bl.a. opstart af den nye LAG.

Ann-Britt tager sig især af kommunikationsopgaverne, men tager i øvrigt fra på alle typer opgaver, der falder for. Vi har øget fokus på pressen og SoMe og Ann-Britt har på bedste vis bistået og rådgivet formandskabet ift. mediekontakt. Det er også Ann-Britt, der varetager de forskellige netværksarrangementer vi afholder, ift. tilrettelæggelse af indhold og praktisk planlægning.

Jeg deltager sammen med formandskabet i det politiske arbejde og medvirker i arrangementer og møder med politikerne og i udarbejdelse af breve og høringsvar.

Jeg bistår også bestyrelsen ift. møder, referater og andre arrangementer. Så står jeg for den daglige drift og for det overordnede regnskab overfor bestyrelsen.

Jeg sidder desuden i to overvågningsudvalg, for EU fonde/programmer.

Jeg deltager i ESINs policy group.

Og jeg har i år også deltaget i samarbejdet med Forenet Kredit om udvælgelsen af Årets Ø.

Ud over de emner Kirsten allerede har nævnt i sin beretning, arbejder vi også med en række andre områder, som jeg her vil fortælle om. Først...

Frilandsbyer

Ø-sammenslutningen har deltaget i et samarbejde med Landdistrikternes Fællesråd om forsøgsordningen for frilandsbyer og friører. Det er Plan- og Landdistriktsstyrelsen, der overordnet varetager ordningen, men den

praktiske opgave med at facilitere ordningen er lagt ud til Landdistrikternes Fællesråd i samarbejde med Ø-sammenslutningen. Landdistrikternes Fællesråd varetager sekretariatsfunktionen i ordningen, og har også afholdt div. workshops for deltagerne. De har stået for kontakten med primært landsbyerne, og jeg har for Ø-sammenslutningen haft kontakt med de øer, der indgår i ordningen. Processen har varet siden starten af 2022, hvor landsbyer og øer i første omgang kunne tilkendegive deres interesse i starten af året. Herefter har der været en proces, hvor lokalsamfundene skulle kvalificere deres projekter for så i december 2022 at afgive en endelig interessetilkendegivelse. Her er det både flot og tankevækkende at 8 ud af de 25 deltagende lokalsamfund er småøer!

Nu har Landdistrikternes Fællesråd og Ø-sammenslutningen så afleveret en rapport med en indstilling af ti lokalsamfund til Plan- og Landdistriktsstyrelsen. De gennemgår materialet og sender det derpå til politisk behandling hos Landdistriktsministeren. Her forventer vi, at politikerne i efteråret vil udpege de ti lokalsamfund, der kan forvente at få status som frilandsby. Men det er en lang proces, og jeg forudser, at der efter den politiske behandling går en længere periode, hvor embedsfolk i div. ministerier skal vurdere om det rent lovligt kan lade sig gøre at fritage lokalsamfundene for de snærende regler, der hindrer gennemførelsen af de projekter, de har indsendt. Som I måske kan fornemme, er der tale om en *forsøgsordning* med tryk på forsøg. Det er nyt og uprøvet land, og man famler sig lidt frem i forhold til både, hvad og hvordan en frilandsby eller -ø skal forstås. Det gælder både styrelsen, Landdistrikternes Fællesråd, os og ikke mindst lokalsamfundene, der nok har være lidt frustrerede over alt det, man ikke har kunnet få at vide, fordi det ikke er beskrevet i den politiske aftale, der ligger bag. MEN! Jeg ser dette som en god mulighed for de otte småøer til at bringe deres problematikker frem – uanset om de bliver udpeget som friø eller ej i sidste ende. Og mange af problematikkerne er også gældende for flere af småøerne. Ø-projekterne drejer sig især om planlov og strandbeskyttelseszone, både ift. turismetiltag og energiinstallationer, forskellige muligheder for havne, både ift. land-, kyst- og havområderne samt om regler ift. almene boliger og brug af sommerhuse til helårsbeboelse.

Hanne Tanvig m.fl. fra Københavns Universitet har fulgt forsøgsordningen, og den 22. maj afholder de et webinar, hvor alle med interesse kan deltage. Vi har sendt information ud om det i seneste nyhedsbrev.

Dagligvarebutikker – div. puljer

Der er i øjeblikket politisk fokus på de mindre dagligvarebutikker – senest har man her i foråret udbudt en inflationspulje, hvor man dels kunne søge

kompensation for ekstra høje energjudgifter i 2022, og dels kunne søge midler til energiforbedringer. Desværre var kriterierne – om end formålet var at hjælpe de små dagligvarebutikker – sat så højt, at flere af småøernes butikker var afskåret fra at søge. Bl.a. skulle man have haft et merforbrug til el på mindst 50.000 kr. samt have holdt åbent i mindst 1.500 timer. Vi hører gerne fra jer, både hvis butikken på jeres ø ikke kunne søge puljen og hvis den har søgt puljen. (vi har hørt fra Egholm, Fejø, Avernakø og Strynø som faldt udenfor kriterierne og fra Omø, der har søgt).

Til gengæld findes der også i Landdistriktspuljen en særpulje til dagligvarebutikker. Her kan man søge midler – op til 50% – til bl.a. inventar, energiforbedringer, renovering mm. af butiksbygningerne. Der er kriterier for min. omsætning og butiksstørrelse, men småøernes butikker er undtaget disse. Husk denne pulje til jeres ø-butikker! Der er frist her den 31.5.

Puljen til almene boliger

Så vil jeg lige nævne puljen til etablering af almene boliger på mindre øer, der åbnede i juli 2022. Her er afsat 10 mio. kr. og man kan modtage 400.000 kr. pr bolig. Det er immervæk en del.

Lige nu afventer vi hvem, der får tildelt midler i første runde – det får vi først at vide efter finansloven bliver vedtaget her den 16. maj. Jeg er bekendt med at Årø har søgt om ti boliger og Strynø om to.

Der er stadig midler i puljen, som er åben frem til 30. november 2026 - så længe der er midler. Ansøgninger behandles fremover ved udgangen af hvert kvartal.

Så har I planer om at bygge almene boliger, så gør kommunen og boligselskaberne opmærksom på puljen!

Nordplus ungdomslejr

Sidste år deltog otte unge øboere i en ungdomslejr i den finske skärgård og i år er det Ø-sammenslutningens tur til at være vært for ungdomslejren. Det kommer til at foregå sidst i juni på Fejø. Det er unge mellem 12 og 15 år, fra finske, svenske og danske småøer, der deltager.

Lejren sidste år var en stor succes, og giver de unge mulighed for at knytte forbindelser på tværs af nationerne. Det, at de har samme udgangspunkt som øboere fra små lokalsamfund, giver dem et godt første afsæt for at mødes.

Det er Ann-Mai fra Fejø, der er lejrleder. Lejren finansieres af Nordplus sprogpuljen fra Nordisk Råd. Vi håber på at der bliver en ungdomslejr i Sverige i 2024.

Food: gastronomisk rejsehold

Jeg vil gøre opmærksom på et super godt tilbud til spisesteder og madproducenter – også på småøerne. Det er organisationen Food, der tilbyder sparring og rådgivning fra professionelle via besøg fra deres grønne rejsehold. Rejseholdet giver faglig sparring og inspiration til udvikling i alt fra menukort, signaturretter og forbedret arbejdsgange til øget råvarekendskab og markedsføring til det enkelte spisested.

Flere virksomheder på småøerne har allerede tidligere haft glæde af rejseholdet. – og det er gratis! Rejseholdet kører frem til 2025.

Og så vil jeg slutte af med at nævne nogle datoer for

Kommende arrangementer:

Først vil jeg reklamere for vores næste online seminar, som handler om **klimaforandringer på småøerne**.

Ph.d. og lektor ved Københavns Professionshøjskole Nina Baron stiller spørgsmålet ”Er din ø klar til havvandstigningerne?”

Hun arbejder med et projekt, der har fokus på netop vores øer og fortæller om muligheder for at sikre småøerne bedre mod oversvømmelser.

Hun kommer bl.a. med forslag til, hvordan øboer, kommuner og beredskaber kan arbejde med forebyggelse på de enkelte øer

Onlinemødet foregår torsdag den 25. maj kl. 19.00 – 20.30

Til efteråret holder vi en **kommunekonference**. Det gør vi ca. hvert fjerde år, med det formål at bringe småø-kommunerne sammen, på en dag hvor der er fokus på netop småø-problematikker. Vi indbyder alle 19 kommuners borgmestere m.fl. samt to repræsentanter fra hver ø. Vi har endnu ikke fastlagt stedet, men datoen er den 11. oktober.

Og så vil jeg bede jer sætte kryds i kalenderen den 10.-12. november til årets **repræsentantskabsmøde**. (Bemærk vi har rykket datoen en uge).

Det bliver på Vissenbjerg Storkro på Fyn.

Jeg vil slutte med at takke bestyrelsen og ikke mindst formandskabet for et godt og aktivt samarbejde i det forgangne år.

Og så vil jeg sige en stor tak til Aase og Ann-Britt, der begge yder en virkelig stor indsats i vores organisation.

Lise Thillemann Sørensen

Sekretariatsleder, 13. maj 2023